

جام جهانی فوتبال در سر زمین «مرد آهنین»

نوزدهمین دوره جام جهانی فوتبال به مثابه بزرگترین مسله سال 2010 به تاریخ 11 جون رسماً در سرزمین نلسن ماندیلا بر گزار گردید. ماندیلا یکی از مشهورترین و جذابترین شخصیت‌های دنیا است که 27 سال از عمر خود را که دوران ثمردهی

در زنده‌گی هرکس به حساب می‌رود در زندان گذراند ولی از مبارزه در راه ارمان خود دست نکشید. سر انجام در سال 1990 به سن 72 سالگی از زندان آزاد گردید و در مرکز صحنه سیاسی جهان قرار گرفت. ماندیلا به مجرد رها شدن اش از زندان به حیث رهبر حزب کنگره ملی افریقا و مدت بعد به صفت اولین رییس جمهور افریقای جنوبی پس از اپارتاید انتخاب گردید و ملتش را به سوی آرمان حکومت اکثریت و دولت چند نژادی هدایت کرده و نیروی حیاتی در مبارزه در راه حقوق بشر و برابری نژادی بوده است. ماندیلا الگوی است که رهبران و سیاستمداران ما میتوانند از آن بیاموزند که انسان

چطور از عقده‌ها، تعصب‌ها، «من»، «ما»، و بظرف انسان و انسانیت می‌رود. او با وصف آنکه کدام سمت رسمی ندارد ولی مردم جهان او را به عنوان رهبر افریقای جنوبی می‌شناسند. او در مراسم افتتاح بنا بر سوگواری شرکت کرده نتوانست، اما گفت: «ما باور داریم که مسابقات جام جهانی حادثه مهم و تاریخی برای افریقا جنوبی و قاره افریقا است که با موفقیت بزرگ همراه خواهد بود».

همزمان با این، سال جاری سال 2010 مصادف است با صد سالگی فوتبال حرفه‌ای. در حقیقت اولین بار در سال 1910 بود که چند فوتبالیست انگریزی و اسکاتلندی بطور رسمی قرار بستند و با هم به مبارزه پرداختند. گرچه پیش از آن هم در مقابل پول مسابقات صورت می‌پذیرفت اما این اولین بار بود که هر چیز بطور سیستماتیک و قانونی صورت گرفت. به این ترتیب اساس یک بازی فراملتی گذاشته شد، تا فوتبال نیم قرن بعد به جذابترین بازی جهان تبدیل شود که تأثیرات آن تا امروز تار و پود تمام جوامع بشری را فرا گرفته است. پیشینه تاریخی قوانین فوتبال، تاریخچه خود فوتبال و آینده تمام نمای تکامل آن است تدقیق قواعد فوتبال برای هرچه منصفانه‌تر و زیبا تر کردن این ورزش مدرن و برکشیدن آن به مقام محبوبترین ورزش دنیا، نقش تعیین‌کننده داشته است. جام جهانی فوتبال بزرگترین حادثه است که هر چهار سال یک مرتبه مردم جهان را تحت تأثیر خود قرار میدهد. فوتبال امروزی از سرحدات دیروزی گذشته و بخش‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی در آن درگیر شده و در پی سودجویی از این فضا هستند. به همین دلیل در این عرصه سرمایه‌گذاری بیشتر صورت می‌گیرد و به همان خاطر در درویی شدید در بین سازمان‌های بنیادگرا صورت می‌گیرد. با در نظر داشت اینکه هر

چه در این مسابقات رخ دهد، به شکل وسیع در مطبوعات انعکاس میابد و اذهان میلیونها انسان را در این گیتی به خود جلب مینماید، حاشیه این مسابقات بستر مناسبی برای اهداف سیاسی کشورها و سازمان خواهد بود و این اهداف راپر رنگتر از سایر محورها به عنوان انگیزه های اعمال برخلاف امنیت عمومی پیش می کشد و فضا را به سمتی سوق میدهد که تمامی انگیزه های سیاسی است، در حالیکه می تواند جنبه های اقتصادی نیز داشته باشد. به این ترتیب بعضی فعالیتهای ترورستی یا هرج و مرج را برای تامین منافع

اقتصادی خویش در زیر نام فعالیتهای سیاسی انجام دهند. چنین بهره برداری را سازمان ترورستی القاعده با اخطار هایش کرد اینک او قادر به این کار است و یا خیر بحث دیگر است یکی از مطالب دیگر که در مسابقات فوتبال اکثرا واقع میگردد، مسله تصادم ها و برخوردها فزیک و لفظی میان طرفداران تیم های رقیب است که امروز به شکل سازمان یافته در ممالک اروپایی معمول است که همچو عقاید تعصب آمیز، به وجود آورنده وقایع بسیار فاجعه آمیزی در سندیوم ها گردیده است. بطور مثلا در جام جهانی 1966 در برابر اعتراض آرژنتین علیه انگلیس، سر مربی انگلیس در برابر مطبوعات اعضای تیم آرژنتین را «حیوانات» خطاب کرد. این حرف باعث آن گردید تا دوستان فوتبال در امریکایی جنوبی بطور قطع نسبت به اروپاییان بد بین شوند. بناً این نوع خشونت رامیتوان به مثابه عملی در نظر گرفت که قصادابه منظور ضربه زدن جسمی یا روحی به دیگری انجام می پذیرد. اگرچه عمده ترین خصلت اجتماعی فوتبال تفریح و سرگرمی است، اما علاوه بر آن اثرات دیگری مانند سازگاری روانی و اجتماعی افراد، جامعه پذیری با نقش های اجتماعی، همبستگی اعضای جامعه از طریق علایق مشترک سپورتی و فراهم نمودن عرصه های مناسب برای افزایش تحرک اجتماعی نیز جزو تاثیرات مهم فوتبال ودر مجموع سپورت است. در کل چنین میتوان گفت که سپورت بخشی از یک سیستم ستر وکتوری اجتماعی است که در پهلوی سایر بخش های اجتماعی نقش و اثر سودمندی در حفظ نظم اجتماعی دارد. بازی فوتبال و رفتار تماشاچیان در ذات خود یک سیستم ساختاری است، یعنی عملکرد تماشاچیان فوتبال بخشی از یک سیستم کوچکتر سپورت اجتماعی است. که بر خی مولفه های آن درونی و متاثر از عملکرد دیگر اجزای این سیستم است و برخی دیگر آن بیرونی و ملهم از عملکرد سایر سیستم ها و میکرو سیستم های اجتماعی است. و اما از نکات جالب فوتبال:

تیم ملی فوتبال بر ازیل نه تنها تا کنون پنج بار جام جهانی را به کشور خود برده و از آن لحاظ رکورد است، بلکه تنها تیمی است که در تمام دوره ها در مرحله نهایی حضور داشته است. ملی پوشان بر ازیل با درخشش پلی در جام جهانی 1958 سویدن برای اولین بار قهرمان جهان شدند و با قهرمانی در دوره های 1962 چیلی و 1970 مکزیک جام «ژول ریمه» را برای همیشه از آن خود کردند.

جنگالترین کارت سرخ را زیدان بعد از زدن ضربه سر به سینه ماتر اتزی ملی پوش ایتالیا در فینال جام جهانی 2006 آلمان در یافت کرد.

پر بیننده ترین بازی در تاریخ جام جهانی مبارزه بر ازیل و ارگوای در فینال مسابقات سال 1950 بود که با پیروزی 2 بریک اورگوای ختم شد در این جام تقریباً دوصد هزار تماشاچی در استادیوم بزرگ مارکانا شرکت داشت.

فوتبال خانمها گرچه بطور غیر رسمی در بعضی کشورها معمول بود ولی در سال 1971 «یوفا» به فدراسیون های فوتبال در کشورهای اروپایی رسماً توصیه کرد که ممنوعیت فوتبال خانمها را ملغاً قرار دهند. در سالهای بعد فوتبال خانمها در سراسر جهان رونق یافت. از فوتبال گفته رفتیم نمیشود که از فوتبال دهکده خود یاد نکنیم، فوتبال طوریکه معلوم است متشکل از دو بخش است یکی مادی است مانند توپ، میدان و لباس سپورتی که از این لحاظ ما در سطح نازل قرار داشتیم و تیم فوتبال ما شباهت بیشتر به کمان رستم یارنگین کمان داشت، ولی بخش دیگر که معنوی بود، از این ناحیه سخت برخوردار بودیم و آن مردم با فرهنگ و سرشار خان آباد بود، اگر معلم بود و یا متعلم. اگر تاجر بود یا کسبه کار و اگر سیاسی بود و یا غیر سیاسی به یک نوع فوتبالرآن خویش را نوازش و تشویق میکردند و در هر مسابقه حد اقل دو بس 302 و دیگر موتر های خورد شخصی ما را همراهی میکرد. باید گفت که در خان آباد اقوام مختلف افغانستان برادر وار زنده گی میکنند و اکثراً باهم خیشی نمودند که جمعاً بنام خان آبادی ها یاد می شوند در این میان یک قوم بنام ورته بولاقی که پیشه اکثر شان قصابی بود ، عجیب مردم سر شاری بودند پیوسته ما را در تمام مسابقات که با ولایت تخار ، کندز و بغلان داشتیم همراهی میکرد، در این میان اکه گل آغای ورته بولاقی پیوسته همراه ما بود و صدامیکرد «اکو» (لالا)کلای تان را بیآرید(لباسهای سپورتی را بیآورید) یعنی لباس ها ما را تا میدان که در جاهای مخصوص سپورتی بود آنها حمل میکردند، و پیش از پیش تیم مقابل را اخطار میداند که «سپورت مینایی ما را برعه در جریان بازی شانۀ نزدیک (نزدیک، بادارا فکرتان باشه دیگه...» اینها معمولاً جلیک قشقه سر شانۀ وشف لونگی تا زانو ، تیپ 530 بدست و کاردهای دراز یا «قمه» به کمر داشتند ودر پهلوی گل خان آباد سنگر میگر فتند و با «فیته» های جالب دمبوره و غچک و سخنان خنده دار با لهجه زیبای شان ما را تشویق میکردند، شاید از برکت تشویق اینها اکثراً برد هم با ما بود. در برگشت همه ما مهمانان ناخوانده سر پالیزهای خربوزه بودیم ، سر پالیز موسیقی شروع میشد فقیر شاه جان خسرو و برادر شان زرغون شاه جان که گل کبیر های قوی هم بودند با طبله و هارمونی و آواز های مقبول شان سفر مان را زیبایی دیگری می بخشید، روانشاد منان «مسخره» با قرصک مخصوص خود همراه بارقص قطعنی چنان صحنه آرای کمیادی داشت که کس خود را از خنده گرفته نمیتوانست. قصه کوتاه یکی دمبوره میزد دیگری ، یکی بوته «فقیری» میزد و آن دیگر آب «زالال» ، یکی کف میزد و دیگری پای ، یکی الهه میگفت دیگری «هی هو»، یاد همه شان بخیر و آنها که دیگر از این جهان رخت بر بستند روح شان شاد باد.

آنچه مربوط میشود به افغانستان، دارونبود مان در سطح کشور غازی استادیوم است که تقریباً نیم قرن پیش اعمار گردیده ، امروز با وجود کمک های جامعه جهانی هنوز فوتبال مان در حالت بسیار پریشان قرار دارد و از فوتبال حرفی اصلاً خبری نیست. در کشور که ، دزدان اقوام مختلف متحد شدند! و در کشور که عملاً دولت وجود نداشته باشد و کشور از طریق شرکت های غارتگر اداره گردد ، سرنوشت فوتبال هم باید مانند دیگر بخش های جامعه نابسامان باشد. به هر حال فوتبال بازی است که به کل جوامع بشری مربوط میشود و خلقهای جهان را از طریق همین مسابقات جهانی باهم آشنا میسازد و در همبستگی ملتها نفس برانده میتواند داشته باشد.

در طول این صد سال اوج زیبایی فوتبال حتی آنرا به درجه یک هنر رسانده است و چه بسیار تیم های که آن را به بهترین شکل
ارایه کرده اند.

**رفقا، دوستان عزیزتارنمای وطندار ! لطفاً نظرات، پیشنهادات، انتقادات، مقاله ها، نوشته ها، مضامین و
مطالب علمی و تحلیلی خود را جهت نشر به ادرس پوست الکترونیکی سایت بفرستید**

admin@vatandar.at

مدیر مسوول : دیپلوم انجینیر عمر محسن زاده

صاحب امتیاز : انجینیر نجیب یوسفی

کلیه ی حقوق بر اساس قوانین کپی رایت محفوظ و متعلق به «وطندار» می باشد

بقیه گزیده های مقالات

وطندار